

ГУРБАН БААБГАЙ

(ОРОД ОНТОХОН)

I

Нэгэ заахан басаган гэрхээ ой уруу ошобо ха. Ой соо төөреэд, гэртээ ошохо харгы бэдэрхэдээ олонгүй, ой сохи нэгэ гэртэ хүрэжэ ерэбэ

Үүдэниинь нээлгэтэй байба, үүдээрнь шагаагаад хараба; гэртэ хэнэйшье үгы байхадань, гэртэ оробо. Энэ гэр соо гурбан баабгай байдаг байгаа. Нэгэ баабгайнь эсэгэ баабгай байжа, Михайло Иванович гэжэ нэрэтэй байба. Тэрэнь томо бэетэй, ноглагар ехэ ноохотой һэн. Нүгөөдэнь эхэ баабгай, бэеэр нэгэ бага багашаг, Настасья Петровна гэжэ нэрэтэй байба. Гурбадахинь заахан хубүүн баабгай, Мишутка гэжэ нэрэтэй һэн. Баабгайнуд гэртээ үгы байба, ой соогуур зайжа ябашаан байгаа.

II

Гэрынъ хоёр таалгатай: нэгэниинь — эдеэлхэ таалга, нүгөөдэнь — унталгын таалга . Тэрэ басаганай эдеэлхэ таалга соо ороходоны, стол дээрэнь шүлэйтэй гурбан аяга табяатай байба. Нэгэниинь томо матаар, Михайло Ивановичай аяга байба, хоёрдохинь дунда зэргын, Настасья Петровнагай аяга байба, гурбадахинь хүхэхэн, тэрэнь Мишуткын аяга байба. Аяга бүриин хажууда томо, дунда ба заахан халбага табяатай

Тэрэ басаган тон ехэ халбагыень абаад, тон томо матаар аягааань эдеэд үзэбэ; тийгээд дунда халбагыень абаад, дунда аягааань эдеэд үзэбэ; һүүлээрнь заахан халбагыень абаад, хүхэхэн аягааань эдеэд үзэбэ. Мишуткын шүлэн бэшэнүүдхээ амтатай шэнги байба

Басаганай һууха гээд харахадань, столой хажууда гурбан стул байба: нэгэниинь томо — Михайло Ивановичай, нүгөөдэнь нэгэ бага багашаг — Настасья Петровнагай,

гурбадахинь, заахан, хүхэхэн подушкатай — Мишуткин байба. Тэрэ басаган томо стул өөдэ ахаад, унашаба; дунда стул дээрэ нуугаад үзэбэ, таарамжагүй байба; нүүлээрнь заахан стулхан дээрэ нуугаад үзэхэдөө, энеэжэрхибэ — ехэхайн байба. Хүхэхэн аягыень үbdэг дээрээ табяад, шулыенъ халбагадажа оробо

Шулыенъ дууhan эдижэрхёод, стул дээрэ дүүжэндэжээ эхилбэ. Стулханини сүмэршэжэ, басаган газарта унашаба

Тэндэхээ бодоод, стулаа өөдэнь табяад, унталгынъ таалга соо оробо. Тэндэнь гурбан орон: нэгэниинь ехэ — Михайло Ивановичай, нүгөөдэнь дунда — Настасья Петровнагай, гурбадахинь заахан — Мишуткин байба. Тэрэ басаган ехэ орон дээрэнь хэbtээд үзэбэ — даншье уужам байба; дунда дээрэнь хэbtээд үзэбэ — даншье үндэр байба; заахан дээрэнь хэbtээд үзэбэ — тэрэндэ эгээл тааруу байжа, унташаба.

III

Баабгайнуд гэдэхээ үлдэхэн, эдеэлжээ hanашод, гэртээ ерэбэд. Ехэ баабгайнъ аягая абажа хараад, аимшагтай хоолойгоор хүрхирбэ

— Аяга сооhoомни хэн халбагадаа гээшэб?

Настасья Петровна аяга уруугаа хараад, ехэ шанга бэшээр хүрхирбэ

— Аяга сооhoомни хэн халбагадаа гээшэб?

Мишуткань, хоонон аягаа харанаар, нариихан хоолойгоор шашхаба

— Аяга сооhoомни хэн халбагадаад, duuhan эдижэрхёо гээшэб

Михайло Иванович стул тээшээ хараад, аимшагтай хоолойгоор хүрхирбэ

— Стул дээрэмни хэн нуугаад, байранаань хүдэлгөө гээшэб

Настасья Петровна стул тээшээ хараад, тиймэ шанга бэшээр хүрхирбэ

— Стул дээрэмни хэн һуугаад, байрахаань хүдэлгэбэ гээшэб

Мишутка эбдэршэхэн стулаа хараад, шашжаба

— Стул дээрэмни хэн һуугаад, эбдэржэрхёо гээшэб"?
Баабгайнууд нүгөө таһалга соогоо оробо

— Унтари дээрэмни хэн хэbtээд, буршылгаа гээшэб? —
гэжэ Михайло Иванович аймшагтай хоолойгоор хашхарба

— Унтари дээрэмни хэн хэbtээд, буршылгаа гээшэб? —
гэжэ Настасья Петровна дан шанга бэшээр хүрхирбэ

Мишуткань скамейкэ табяад, орондоо орохоор орон
өөдөө абиран гараад, нариихан хоолойгоор шашжаба

— Унтари дээрэмни хэн хэbtээ гээшэб

Гэнтэ басага харажархиоор, бажуулгаһан юм шэнгээр
шашхажархиба

— Э нэ байнал! Барииш! Энэ байнал! Барииш! Энэ
байнал! Ай-ай-ай! Барииш

Тэрэ басага хазахаа тухеэрбэ. Басаган нюдөө нээжэ,
баабгайнуудые хараад, сонхо тээшэ һуга хайба. Сонхонь
нээлгэтэй байжа, сонхоор һүрэн гараад, тэрьеедэн гүйшэбэ.
Баабгайнууд намнаад, хүсэбэгүй даа.